

PHARE CBC 1996

Věc: příprava projektů programu Phare pro přeshraniční spolupráci (CBC) na rok 1996

Vážení členové ERN,

v současné době po zkušenostech s fungováním programu Evropské unie - PHARE CBC, podporujícího projekty přeshraniční spolupráce v hraničních regionech sousedících s EU, **zahajujeme práce související s přípravou projektů pro rok 1996** (tzv. roční program).

Tyto práce by měly vyvrcholit na jaře 1996 definitivním výběrem akcí po předchozím projednání s německou stranou a zpracováním příslušných dokumentů tzv. Finančního návrhu a Finančního memoranda, které představuje základní dohodu mezi vládou ČR a Evropskou unií.

V souvislosti s výše uvedeným Vás žádáme o předložení popisu projektů, které navrhujete zařadit do programu přeshraniční spolupráce na rok 1996.

Realizace programu přeshraniční spolupráce vychází ze směrnice Komise (ES) č.1628/94 z 4.července 1994 a Prohlášení o záměrech přeshraniční spolupráce z 3.května 1995. Oba materiály je nutno prostudovat (jsou součástí tohoto buletinu) a popis projektu pak zpracovat do přiloženého formuláře.

Vzhledem k dalšímu postupu prací je nezbytné, abyste zajistili vypracování popisu projektů do konce září 1995. Pozdější vypracování by mohlo

způsobit posunutí návrhu projektu až na rok 1997.

Popis projektů je nutno předat na příslušný okresní úřad, referát regionálního rozvoje nebo na sekretariát Euroregionu Nisa **ve čtyřech vyhotoveních** s tím, že tyto podklady budou rozděleny mezi zmíněný OkÚ, Euroregion Nisa, MH ČR a podle věcné příslušnosti resortům, které se účastní práce v tzv. Programové komisi (MD, MPO, MZe, MŽP, MZDr a MF-Gen. ředitelství cel). Součástí tohoto buletinu je řada dalších informací, které by všem zájemcům měly usnadnit orientaci, jakým způsobem se bude rozdělovat dotace EU ve výši 850 mil.Kč.

Jaroslav Zámečník, sekretář ERN

Program PHARE CBC v roce 1994 a 1995

1991-1993

když před čtyřmi lety, tj. v roce 1991 vznikl Euroregion Nisa, bylo jedním z několika jeho cílů rozšíření programu Evropské unie na podporu rozvoje pohraničních regionů - INTERREG i na území východní hranice Evropského společenství a tedy i Euroregionu Nisa. Výše uvedený program donedávna fungoval pouze na podporu hranice přesahujících projektů v hraničních regionech uvnitř EU. Z tohoto programu západoevropské euroregiony financovaly řadu projektů rozvoje technické infrastruktury, projekty zlepšení životního prostředí, projekty rozvoje cestovního ruchu, kultury apod.

Podpora východní hranice EU

V roce 1993 si Evropská unie všimla rozvíjející se hranice přesahující spolupráce na hranici německo-české a německo-polské a přistoupila k rozhodnutí podpořit tyto aktivity programem podobným výše uvedenému INTERREGu. Protože země středovýchodní

Evropy dostávaly každý rok podporu EU na svou hospodářskou restrukturalizaci (program PHARE) a tyto prostředky se stávaly obtížně využitelnými, rozhodnutím Evropského parlamentu v červenci 1994 bylo možno již v roce 1994 použít část z prostředků PHARE v České republice (celkem 850 milionů Kč) na hranice přesahující projekty. Tento (pod)program byl nazván zpočátku CROCO, což znamenalo zkratku z anglického cross-border cooperation (hranice přesahující spolupráce).

1994

Narozdil od západních euroregionů, kde prostředky na projekty si rozdělují sami (princip decentralizace a subsidiarity), došlo v České republice k tomu, že rozhodování a tedy i zodpovědnost za tyto prostředky leží na vládních orgánech, především pak na ministerstvu hospodářství.

V prvním čtvrtletí 1994 bylo z pozice centrálních vládních orgánů rozhodnuto, že první objem prostředků bude použit na zafinancování 6 větších investičních akcí.

Přehled umístění těchto prostředků je uveden na str.2. Dílem okolnostmi, dílem vyvinutým úsilím se stalo, že mezi těmito akcemi se objevily i dvě akce z ERN (celková

CO NAJDETE V TOMTO VYDÁNÍ

- ☐ Co je program PHARE CBC
- ☐ Metodika ERN výběru projektů
- ☐ Směrnice Evropské unie určující použití PHARE CBC
- ☐ Prohlášení o záměrech
- ☐ Formulář na přihlášení projektů
- ☐ Základní podmínky pro financování

dotace cca 105 mil.Kč). V létě 1994 poté došlo k potvrzení těchto akcí mezi ministrem Dybou a velvyslancem EU v ČR panem Giunti. 1.

1995

Koncem roku 1994 začalo MH ČR pracovat ve spolupráci s okresními úřady na vytvoření pětiletého indikativního plánu 1995-99 (obecnější seznam opatření a projektů).

Ve spolupráci s OkÚ začleněnými do ERN byl vypracován seznam projektů a návrh opatření, která již v minulosti více či méně již byla projednána s německou stranou.

Současně byl ze strany MH ČR zahájen sběr návrhů projektů pro rok 1995. Návrhy projektů předkládali investoři (města, obce, instituce aj.) prostřednictvím příslušných okresních úřadů. Zároveň byly osloveni i euregiony (jakožto sdružení), což v případě Euroregionu Nisa znamenalo i přihlášení samostatných vlastních návrhů (např. projekt rozvoje cest.ruchu aj.). Celkem bylo z různých míst tohoto regionu přihlášeno přes 40 projektů. Klíčem k úspěchu ERN byl

fakt příkladné spolupráce okresních úřadů v rámci ERN, kdy návrhy projektů a opatření zpracované za okresy a ERN se navzájem shodovala včetně stanovení některých priorit, a to nejen z české strany, ale i z německé. Tento velmi profesionální a disciplinovaný přístup svědčící i o kvalitní a nechaoticky koordinované přeshraniční spolupráci měl za následek, že v konečné nominaci projektů pro rok 1995 jich z celkových 28 po celé česko-německé hranici bylo 10 z oblasti ERN. Výběr těchto projektů na české straně zajišťovala tzv. Programová komise složená ze zástupců resortů (MH, MF, MD, MPO, MŽP, MZe, MŠMT a MK). Zástupci regionů (ať už okresní úřady či sdružení obcí) nebyli bohužel členy této komise.

300 mil.Kč pro ERN

Konečný výběr projektů byl projednáván v dubnu 95 v Berlíně a následně v květnu v Praze v rámci společného výboru složeného ze zástupců české a německé strany a Evropské unie. Z celkových 28 nominovaných projektů bylo nakonec schváleno 25 s celkovou dotací 850 mil.Kč (jako v roce 1994), přičemž 10 z ERN zůstalo zachováno (celková dotace cca 300 mil.Kč). Seznam těchto projektů je uveden na str.3 včetně přehledu umístění těchto prostředků.

Skvrnou na naší radosti byl pouze fakt, že ve společné komisi byli přítomni vedle resortních ministerstev ČR a SRN (Saska) i zástupci německých částí euregionů Nisa, Labe, Krušnohoří, Egrensis a Šumava.

V současné době schválené projekty projednává Evropská komise v Bruselu tak, aby mohla co nejdříve tzv. Finančním memorandem stvrdit poskytnutí finančních prostředků. Poté nastane pro investory projektů období příprav všech náležitých dokumentací včetně tendrové, tak aby realizace projektů byla přístupná i pro firmy ze zemí EU. Tato složitá avšak nezbytná procedura umožní zahájit projekty schválené v roce 1995 až kolem poloviny roku 1996.

Koncepční otázkou do vzdálenější budoucnosti je, kdy podle ověřené praxe v západní Evropě bude proces výběru projektů i u nás decentralizován tak, že by každý hraniční region a tedy i ERN měl mít vlastní komisi, jejíž základ by pak v našem případě tvořili členové rady ERN. Dalšími členy by mohli být zástupci ministerstev. Tato komise by měla ve spolupráci se sekretariátem ERN a pracovními skupinami posuzovat navrhované projekty a zajistit jejich připomínkování a poté koordinovat jejich realizaci.

Prohlášení o záměrech přeshraniční spolupráce

týkající se období 1995-99 bylo uzavřeno (prohlášení) v rámci jednání společného výboru v květnu 1995 v Praze mezi Ministerstvem hospodářství ČR a Spolkovým ministerstvem hospodářství SRN. Tímto prohlášením (je uvedeno dále) je definován přístup a chápání obou stran při zpracování programu PHARE CBC na straně jedné a INTERREG II. na straně druhé. Dokument stanovuje cíle celého programu, definuje priority rozvoje a identifikuje příslušná opatření v rámci každé priority. Součástí je i

Dotace z PHARE CBC 1994

doprava

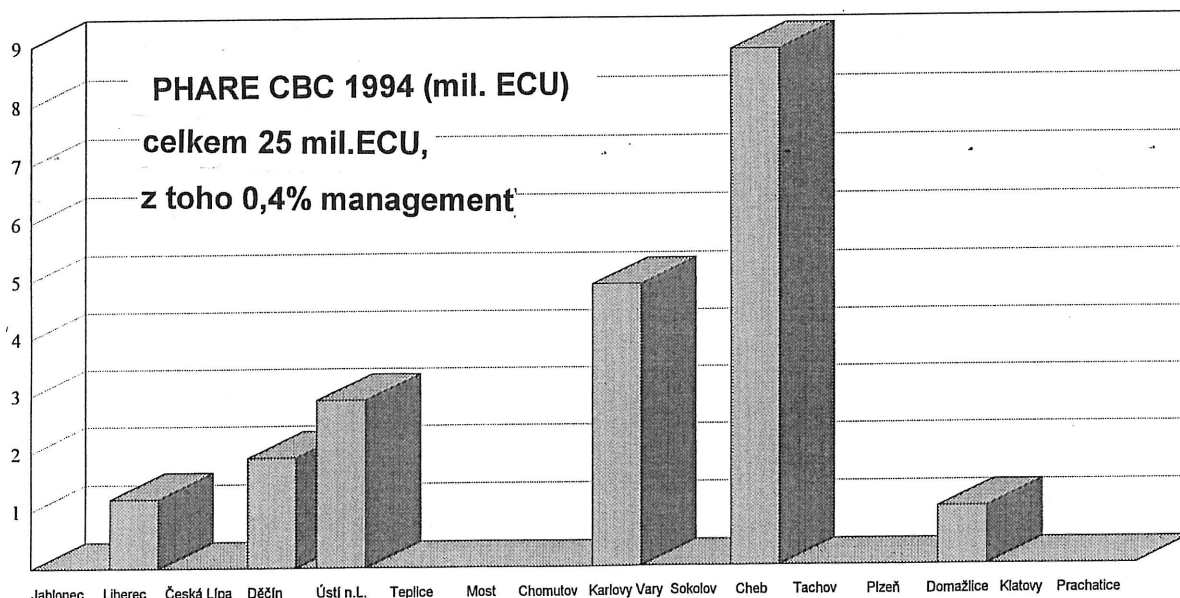
- ☐ Rekonstrukce nadraží Cheb 300 mil.Kč
- ☐ Rekonstrukce silnice Železná 35 mil.Kč

technická infrastruktura

- ☐ Parovod Vřesová-Nejdek 165 mil.Kč

životní prostředí

- ☐ Kanalizační stoka Ústí n.L. 100 mil.Kč
- ☐ Kanalizace Rumburk 63 mil.Kč
- ☐ Čistírna odp. vod Hrádek n.N. 44 mil.Kč

stanovení finančního rámce programu do roku 1999, podle kterého bude na české straně celkový příspěvek z EU 125mil.ECU (tj. 4,25 miliardy Kč), přičemž 85% z této částky bude na projekty z oblasti dopravní a technické infrastruktury a životního prostředí. Jestliže jsme minulý rok odhadovali, že ERN by (hrubým aritmetickým podílem) mohl ročně usilovat o dotace ve výši 60-100mil.Kč a do roku 1999 tak celkem cca o půl miliardy Kč, pak realita roku 1995 je daleko příznivější - dotace 300mil.Kč. I když je možné, že další roky nemusí být tak úspěšné, je nezanedbatelný fakt, že oblast ERN je geograficky předurčená k projektům překračujícím hranice mnohem lépe než další oblasti česko-německého pohraničí. Významnou roli hraje rovněž fakt, že ani v období kritiky euroregionální činnosti nepolevila podpora ERN ze strany jejích členů (okresů, měst a obcí) a příprava projektů tak nedoznala žádného zbrždění či ztráty.

Další postup - 1996

Na základě zkušeností s přípravou projektů pro rok 1995 se v rámci ERN navrhla a na všech třech stranách odsouhlasila metodika výběru projektů přeshraniční spolupráce. Tato naše interní pravidla (jsou rovněž součástí tohoto vydání) by měla přinést následující efekt:

- transparentnost výběru projektů pro členy ERN
- vymezení odborné (sekretariát a prac. skupiny) a politické (rada ERN) části metodiky
- možnost rozhodování rady ERN o nominaci projektů do podpůrných programů

za celý region,

- výraznější pozice regionálně nominovaných projektů při sestavování seznamů projektů na MH ČR

Metodika byla odsouhlasena radou ERN na jejím zasedání v Liberci 30.června 1995 a prakticky již nyní se mohou města, obce, instituce aj. zabývat zpracováním popisů projektů, které budou chtít do PHARE CBC 1996 přihlásit. Pro tento účel je součástí tohoto vydání i příslušný formulář. Součástí metodiky je i harmonogram a způsob dalšího projednávání takto předložených projektů, který zabezpečuje, že z regionu vyjdou opravdu kvalitní návrhy projektů, které budou podporovány i německou stranou ERN. Pro předkladatele projektů je tedy směrodatná informace, že do konce září 1995 by měly předložit popisy projektů k projednání na sekretariát ERN.

Postup MH ČR

Příprava ročního programu 1996 bude na MH ČR zahájena v září 1995 zpracováním metodického pokynu pro předkládání projektů, který bude v zájmu široké publicity uveřejněn i v tisku. Sběrem navržených projektů budou pověřeny okresní úřady, které současně ověří úplnost předložených popisů projektů a jejich

Dotace z PHARE CBC 1995

doprava

☐ Přeložka silnice I/21 Vojtanov	90 mil.Kč
☐ Silnice I/27 Železná Ruda-Alžbětín	19 mil.Kč
☐ Oprava silnice Moldava-Mikulov	18 mil.Kč
☐ Rekonstrukce silnice Klíny-Mníšek	21 mil.Kč
☐ Hr.přechod Rumburk-Neugersdorf	120mil.Kč
☐ Cyklostezka Litoměřice-Libochovany	24 mil.Kč
☐ Elektrizace žel.trati Cheb-st.hranice	86 mil.Kč

technická infrastruktura

☐ Plynovod Lažišť-Volarity-Lenora	35 mil.Kč
☐ Plynovod a plynifikace Plesná a Luby	45 mil.Kč
☐ Rekonstrukce zámku Kynžvart	29 mil.Kč
☐ Rekonstrukce kostela Kladruby	8 mil.Kč

životní prostředí

☐ ČOV a kanalizace Všeruby	41 mil.Kč
☐ ČOV a kanalizace Chrástava	34 mil.Kč
☐ Kanalizace a vodovod Krompach	7 mil.Kč
☐ Kanalizační sběrač Varnsdorf	14 mil.Kč
☐ ČOV a kanalizace Jiříkov-Filipov	14 mil.Kč
☐ ČOV a kanalizace Česká Kubice	22 mil.Kč
☐ Kanalizace Železná Ruda-Alžbětín	8 mil.Kč
☐ Kanalizační stoka Liberec	75 mil.Kč

hospodářský rozvoj

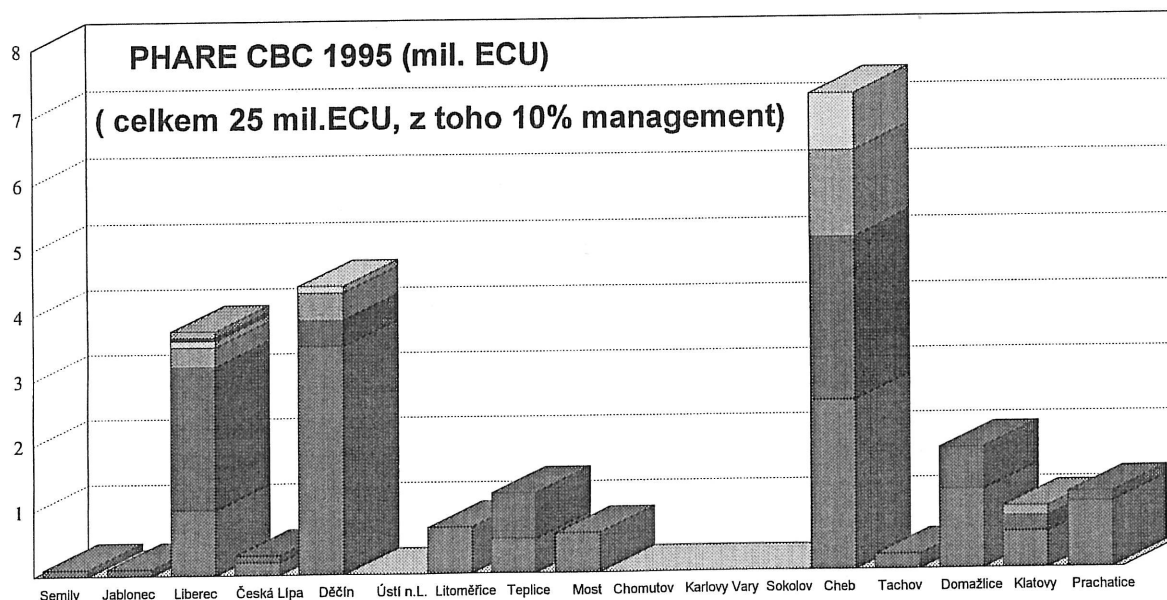
☐ Turistický infosystém ERN	15 mil.Kč
☐ Cyklo a lyžařské trasy Šumava	10 mil.Kč

zemědělství, lesnictví, obnova venkova

☐ Obnova lesů v Krušných horách	24 mil.Kč

lidské zdroje

☐ Vysokoškolský institut ERN	10 mil.Kč
☐ Spolupráce vysokých škol ERN	3,5 mil.Kč
☐ Europera - studentský orchestr	1,5 mil.Kč

soulad se směrnicí Komise EU č.1628/94, přičemž nevhodné projekty budou vyřazeny již na této úrovni (zde je korelace s metodikou ERN - tzv. komise CZ).

Okresní úřady předají popisy jednotlivých projektů na MH ČR, resortním ministerstvům a zástupci regionu ve společné programové komisi (CZ/SRN/EU) (půjde o zástupce regionálních sdružení).

Tito zástupci budou mít za úkol projednat se zástupci německé strany jednotlivé projekty, stanovit priority včetně zdůvodnění a předání do 15.prosince 1995 na MH ČR (zde je opět korelace s metodikou ERN včetně harmonogramu).

V lednu 1996 pak projedná česká programová komise nominaci projektů (za účasti regionálních zástupců) pro jednání společného programového a monitorovacího výboru, kde již budou z české strany přítomni vedle resortních ministerstev i zástupci euroregionů.

Odtud odsouhlasené projekty budou předány do Bruselu k potvrzení v rámci tzv. finančního memoranda.

Další postup v odsouhlasených projektech je víceméně technicko-administrativní záležitostí, jejíž náležitosti jsou stanoveny předpisy EU (výběrová řízení, plány plateb atd.).

Shrnutí

- ☐ Projekt do programu PHARE CBC může předložit město, obec, instituce apod.
- ☐ Popis projektů by měl být předložen do konce září 1995
- ☐ Oficiální přihlášku projektů budou přijímat okresní úřady, případně po dohodě i sekretariát ERN
- ☐ V rámci ERN bude zajištěno projednání s německou stranou a stanovení regionálních priorit
- ☐ Rozhodujícím kritériem bude hranice přesahující význam projektu a jeho regionální přínosnost
- ☐ Odsouhlasení projektů bude provedeno na jaře 1996, zahájení realizace projektů lze očekávat koncem roku 1996

Program PHARE CBC není jen pro projekty, které byly již okresními úřady nebo Euroregionem Nisa v dřívějších bulletiních zmíněny.

Budete-li potřebovat radu, obraťte se přímo na nás na tel. číslo 048-52 44 541.

Jaroslav Zámečník, sekretář ERN

Orientační rozdělení prostředků PHARE CBC v období 1995-99

Oblast spolupráce	PHARE CBC 95-99	%
"tvrdá opatření"		85
DOPRAVA	1480 mil.Kč	34
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	732 mil.Kč	17
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	1449 mil.Kč	34
"měkká opatření"		15
SOCIOEKONOMICKÝ ROZVOJ	137 mil.Kč	3,2
ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ, OBNOVA VENKOVA	99 mil.Kč	2,4
LIDSKÉ ZDROJE	76 mil.Kč	1,8
ŘÍZENÍ PROGRAMU, TECHNICKÁ POMOC	327 mil.Kč	7,6
C E L K E M	4 300 mil.Kč	100

Metodika při výběru projektů přeshraniční spolupráce

Dále uvedená metodika byla projednána s polskou i německou stranou ERN a radou ERN byla dne 30.6.1995 na jejím zasedání doporučena formou usnesení k uplatňování všem členům ERN.

Cíle metodiky

- transparentnost výběru projektů pro členy ERN
- vymezení odborné (sekretariát a prac.skupiny) a politické (rada ERN) části metodiky
- možnost rozhodování rady ERN o nominaci projektů do podpůrných programů za celý region
- výraznější pozice regionálně nominovaných projektů při sestavování seznamů projektů na MH ČR
- příspěvek k procesu decentralizace a subsidiarity (principy EU)
- integrace regionu (metodika jako "společný jmenovatel")

Předmět metodiky

Metodika se týká zejména projektů přeshraniční spolupráce, pro jejichž financování se vyžaduje regionální přeshraniční projednání a odsouhlasení.

Typy přeshraničních projektů

- projekty třístranné
- projekty v ČR s vlivem na SRN nebo Polsko
- projekty v SRN nebo Polsku s vlivem na ČR
- dvoustranné (zrcadlové) přeshraniční projekty ČR/SRN nebo ČR/Polsko

Hlavní části metodiky

I. administrativní/odborná

tzn. registrace návrhu projektu v sekretariátu, zajištění přeshraničního informování o návrhu projektu, zajištění odborného projednání návrhu a vypracování doporučení pro část II, kontrola souladu projektu s kritérii programů, zpracování hotového projektového návrhu, vyřazení formálně nedostatečných návrhů

výstup: soubor návrhů projektů odborně a přeshraničně projednaných s vyjádřením všech stran, soubor je připraven k projednání na politické úrovni

II. politická - regionální

tzn. zabývá se jenom návrhy formálně akceptovatelnými a odborně projednanými, výběr projektů přímo v regionu, politický konsensus v regionu, odsouhlasení projektů schopných realizace, závazné potvrzení kofinancování regionálních (komunálních) projektů, určování opatření, které je nutno sledovat v dalších letech

výstup: soubor návrhů projektů na politické úrovni projednaných, určeno pořadí důležitosti a předáno ústředním orgánům programu (např. MH ČR)

III. politická - státní/mezinárodní

tzn. zabývá se předloženými projekty z regionů, kontrola souladu se státními zájmy, zákony a předpisy, u projektů národního charakteru potvrzení kofinancování, odsouhlasení předložených projektů na státní i mezistátní úrovni (případně i EU)

Pokračování na str.5

Vlastní metodika

Návrhy projektů

města, obce, další instituce např. hospodářská komora, Silniční investorský útvár, Severočeská vodárenská společnost a.s., školy, spolky atd. Návrh by měl být podáván budoucím investorem projektu, od kterého je požadován vlastní podíl cca 25% projektových nákladů. Zpravidla by se mělo jednat o nekomerční organizaci.

Sekretariát

registrace návrhu, kontrola formální úplnosti, postoupení přeložené verze k projednání společnému sekretariátu a odborným komisím

Komise

projednání kvalifikovanosti navrženého projektu z hlediska kritérií programů, tj. např. regionální významnost, míra přeshraničního významu/dopadu, posouzení technické realizovatelnosti návrhu, úplnosti všech kroků k možnosti další nominace projektů, vypracování stanoviska

D/CZ/P komise

projednání přeshraničního významu navrženého projektu, technické a jiné připravenosti realizace projektů, vypracování stanoviska pro rozhodnutí rady ERN

Sekretariát

administrativní zpracování odborné části a příprava rozhodnutí v radě ERN

Rada ERN (CZ)

rozhodnutí o nominaci návrhů projektů, přiřazení priorit na české straně

Presidium ERN

projednání nominovaných projektů, rozhodnutí o přeshraniční podpoře

Česká strana

postoupení nominovaných projektů včetně přeshraničně odsouhlasených zodpovědným národním ústředním orgánům (MH ČR)

Ministerstvo

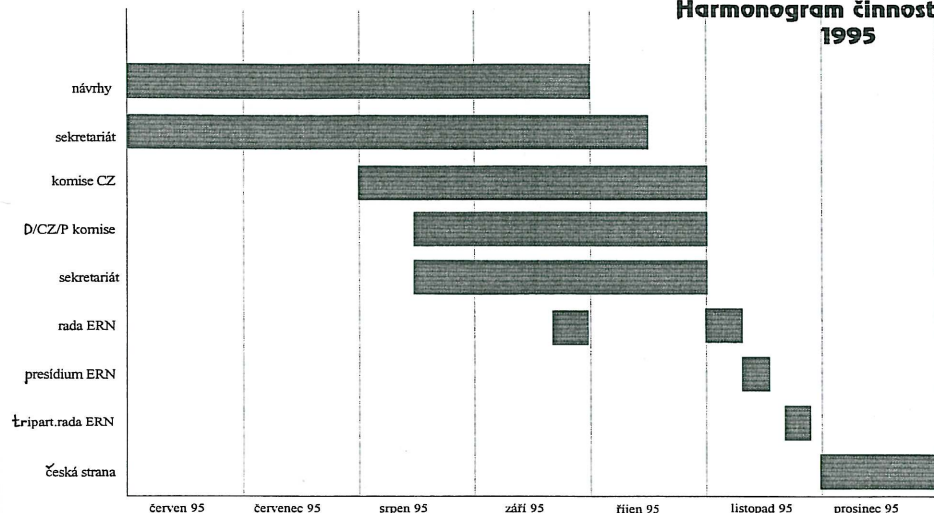
posouzení nominovaných návrhů projektů a projednání s resortními ministerstvy, nominace pro monit. a prog. výbor

Monit.a prog.výbor

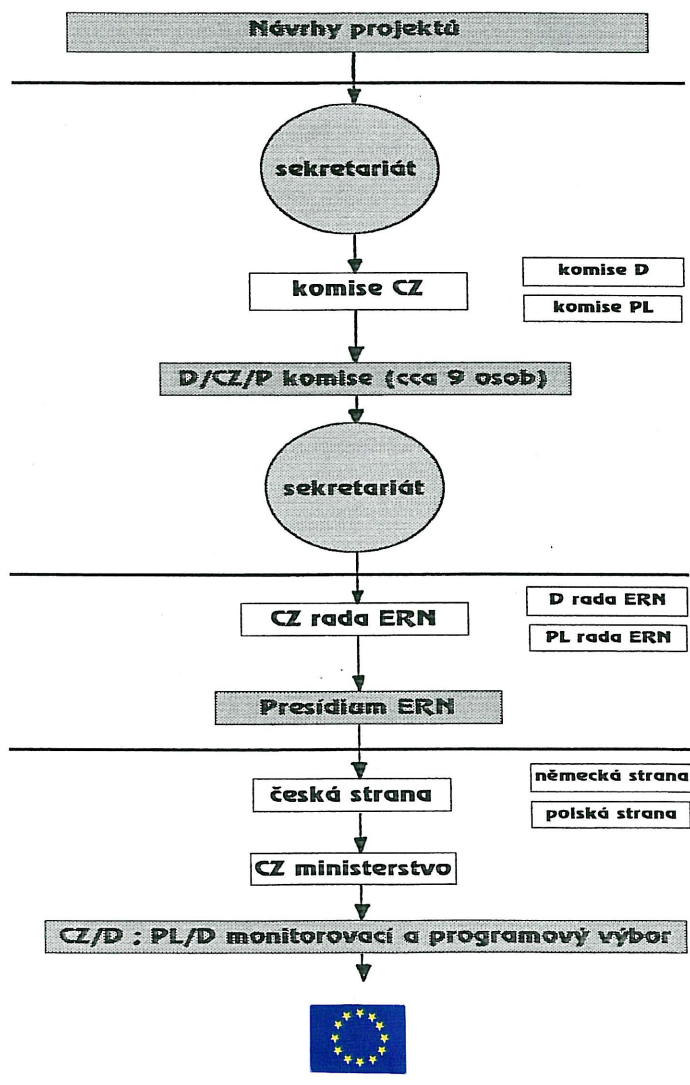
projednání nominovaných projektů za účasti EU a regionálních zástupců, zaslání návrhů projektů Evropské komisi do Bruselu.

Liberec, 30.6.1995

Harmonogram činností v roce 1995

Proces projednávání a schvalování projektů ERN

SMĚRNICE KOMISE (ES) Č. 1628/94

ze dne 4. července 1994

týkající se realizace programu na spolupráci přes hranice mezi zeměmi střední a východní Evropy a členskými státy Společenství v rámci programu PHARE

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Berouc v úvahu smlouvu ustavující Evropské společenství

Berouc v úvahu směrnici Rady (EHS) č. 3906/89 z 18. 12. 1989 ⁽¹⁾ o hospodářské pomoci určitým zemím střední a východní Evropy, jak je naposledy upravena směrnicí Rady (EHS) č. 1764/93 ⁽²⁾ a zejména jejím článkem 8,

Vzhledem k tomu, že Rada opakovaně zdůrazňovala nutnost posílit spolupráci a povzbudit integraci zemí střední a východní Evropy a Evropského společenství,

Vzhledem k tomu, že Rada Evropy, která se sešla v Kodani v červnu 1993, souhlasí s tím, aby se přidružené země střední a východní Evropy, které si tak přejí, staly členy Evropské unie, jakmile budou schopny převzít povinnosti členství splněním požadovaných ekonomických a politických podmínek,

Vzhledem k tomu, že užší spolupráce mezi pohraničními regiony může přispět k procesu transformace v zemích střední a východní Evropy a povzbudit hospodářskou činnost v periférních regionech a přispět k celkovému hospodářskému rozvoji příslušných zemí,

Vzhledem k tomu, že taková spolupráce může také přispět k integračnímu procesu zahájenému Evropskými dohodami a k realizaci nových možností spolupráce poskytované podle dohod o obchodu a spolupráci,

Vzhledem k tomu, že spolupráce přes hranice mezi Společenstvím a zeměmi střední a východní Evropy může také přispět ke zřízení a rozvoji transevropských sítí v oblastech infrastruktury dopravy, telekomunikací a energie,

Vzhledem k tomu, že je důležité, aby tyto místní akce přes hranice byly plně začleněny do národní politiky rozvoje v příslušných zemích,

Vzhledem k tomu, že směrnice Rady (EHS) č. 4253/88 ⁽³⁾ jak upravena směrnicí Rady (EHS) č. 2082/93 ⁽⁴⁾ a článkem 3; ⁽⁵⁾ (EHS) č. 2083/93 ⁽⁶⁾ definuje procedury pro schválení iniciativ Společenství (zejména INTERREG) financovaných strukturálními fondy v rámci Evropského společenství,

Vzhledem k tomu, že směrnice (EHS) č. 3906/89 vytyčuje pravidla a podmínky pro poskytování hospodářské pomoci určitým zemím střední a východní Evropy a tento rámec může být použit pro realizaci programu spolupráce přes hranice,

Vzhledem k tomu, že iniciativy formulované příslušnými místními úřady a jinými ekonomickými činiteli regionů na obou stranách hranice mezi Společenstvím a zeměmi střední a východní Evropy musí být vzaty do úvahy a mělo by se vyvinout mimořádné úsilí k povzbuzení vytyčování a formulování společenských programů,

Vzhledem k tomu, že současná směrnice je v souladu s názorem Výboru pro hospodářskou restrukturalizaci v určitých zemích střední a východní Evropy,

ČLÁNEK 1

V celkovém rámci programu PHARE, jak je definovaný směrnicí 3906/89, budou platit následující pravidla pro financování akcí strukturální povahy v pohraničních regionech zemí střední a východní Evropy majících společnou hranici se Společenstvím.

Tyto akce budou realizovány se zřetelem na strukturální politiku Společenství a zejména pak INTERREG II.

ČLÁNEK 2

1. Země střední a východní Evropy, kterých se tyto akce týkají, jsou všechny země užívající pomoci PHARE, které mají společnou hranici s členským státem Evropské unie.

2. Příslušné pohraniční regiony budou stanoveny každou dotyčnou zemí v dohodě s Komisí, přičemž se bude mít na mysli potřeba souladu s INTERREG II.

ČLÁNEK 3

Granty Společenství podle tohoto programu budou hlavně financovat účast příslušné země střední a východní Evropy na společných projektech s členským státem, se kterým má společnou hranici.

Cíle těchto projektů jsou:

1. Podporovat spolupráci pohraničních regionů Evropské unie s přilehlými regiony ve střední a východní Evropě a tak pomáhat pohraničním regionům ve střední a východní Evropě překonávat specifické vývojové problémy, které mohou vzniknout v důsledku jejich relativní izolovanosti v národních ekonomikách, v zájmu místního obyvatelstva a způsobem, který je v souladu s ochranou životního prostředí.

(ii) podporovat vytváření a rozvoj sítí spolupráce na obou stranách hranice a zřizování propojení mezi těmito sítěmi a širšími sítěmi ES.

ČLÁNEK 4

1. V pohraničních regionech vybraných podle článku 2 mohou mít projekty, které mají být zahrnuty do programu spolupráce přes hranice, tuto formu:

(i) projektů spojených s opatřeními podporovanými programem INTERREG II,

(ii) projektů dohodnutých dotyčnými zeměmi, které mají dopad přes hranice, přispívají rozvoji struktur v pohraničních regionech a usnadňují spolupráci mezi zeměmi střední a východní Evropy a Společenstvím jako celku, a pro které není úroveň spolufinancování, která může být poskytnuta v rámci programu INTERREG II, dostatečná.

⁽¹⁾ OJ, L 375 z 23.12.1989, str.11

⁽²⁾ OJ, L 162 ze 3.7.1993, str.1

⁽³⁾ OJ, L 374 z 31.12.1988, str.1

⁽⁴⁾ OJ, L 193 z 31.7.1993, str.24

⁽⁵⁾ OJ, L 374 z 31.12.1988, str. 15

⁽⁶⁾ OJ, L 193 z 31.7.1993, str. 34

2. Tento program může také zahrnovat projekty, které doprovázejí jiná opatření financovaná strukturálními fondy jako jsou ECOS a OUVERTURE. K dispozici je skromná podpora použitelná všemi zeměmi s nárokem na pomoc v rámci PHARE a neomezuje se na pohraniční regiony.

3. Zvláštní pozornost se bude věnovat projektům, kterým je poskytováno financování místními úřady nebo ekonomickými provozovateli v zemích střední a východní Evropy nebo jejich jménem.

4. Financování může zahrnovat prostředky z jiných zemí včetně středoevropských zemí, od mezinárodních finančních institucí a z jiných soukromých a veřejných zdrojů.

ČLÁNEK 5

1. Akce, které mohou být financovány v rámci tohoto programu, mohou zahrnovat:

- zmírnění administrativních a institucionálních překážek volnému pohybu osob, výrobků nebo služeb přes hranice
- zlepšení infrastruktury v konkrétních komunikačních zařízeních a poskytování místních dodávek vody, plynu a elektřiny, poskytování výhod do pohraničních oblastí
- odpadové a ekologické hospodaření a ochrana před znečištěním zabývající se problémy ztíženými blízkostí státních hranic
- podpora cestovního ruchu
- opatření na rozvoj zemědělství a vesnice se zvláštní pozorností na usnadnění projektů spolupráce přes hranice
- opatření za účelem podpory spolupráce ve zdravotnictví, zejména sdílení zdrojů a zařízení přes hranice
- opatření na poli energetiky, telekomunikací a dopravy směřující k dokončení rozvoje transevropských sítí v souladu s orientací přijatou Komisí
- rozvoj nebo zřízení zařízení a prostředků na zlepšení toku informací a komunikací a mezi pohraničními regiony včetně podpory rozhlasu, televize, novin a jiných médií působících přes hranice.

Mimo to, pokud se striktně dotýkají přeshraniční spolupráce, následující akce mohou být také financovány v rámci tohoto programu:

- podporování obchodní spolupráce, rozvoje podnikání, finanční spolupráce a spolupráce mezi institucemi představujícími obchodní sektor (např. obchodní komory)
- pomoc investování a poskytování podpůrných služeb a zařízení, zejména pro přenos technologie a pro marketing pro malé a střední podniky
- opatření za účelem výcviku a zaměstnanosti

2. Zvláštní pozornost bude věnována opatřením, která se plánují v úzké spolupráci s regionálními a místními úřady v pohraničních oblastech, a která zahrnují zřízení nebo rozvoj společného řízení struktur zamýšlených na rozšíření a prohloubení spolupráce přes hranice mezi veřejnými a poloveřejnými agenturami a rovněž i neziskovými organizacemi.

3. Může být také financováno vypracování plánů na rozvoj pohraničních regionů, stanovení projektů a formulace programu, studie proveditelnosti, pomoc při realizaci programů a kontrolní a/nebo hodnotící studie.

ČLÁNEK 6

1. Příspěvek Společenství je poskytován v zásadě jako grant. Avšak kdykoliv bude grant Společenství přispívat k financování činností produkujících výnosy, Komise stanoví po poradě s dotýcnými úřady pravidla pro financování, která

mohou zahrnout spolufinancování z výnosů projektu nebo splacení počátečních grantů.

2. Pomoc může zahrnovat výdaje na dovoz a místní výdaje potřebné k uskutečnění projektů a programů. Daně, cla a poplatky a koupě majetku bude vyloučena z financování Společenstvím.

3. Náklady mohou zahrnovat technickou pomoc, studie, výcvik a jiná opatření budující instituce; programy dodávek základního zařízení nebo vstupy; investiční operace, včetně pracovních programů.

4. Náklady na údržbu a provozní náklady v zemích střední a východní Evropy mohou být hrazeny během fáze záběhu a sestupným způsobem.

ČLÁNEK 7

Pro každý pohraniční region mezi Společenstvím a příslušnými zeměmi střední a východní Evropy bude vytvořen Společný programovací a kontrolní výbor složený ze zástupců dotýcných zemí, který může zahrnovat regionální nebo místní představitele, aby definovali společnou skupinu projektů. Doporučení projektů budou předána Komisi vládou dotýcné země střední a východní Evropy na základě návrhů předložených relevantními úřady.

ČLÁNEK 8

1. Komise bude formulovat programový návrh na hranici na základě doporučení Společného programovacího a kontrolního výboru, jak byla předána vládou dotýcné země střední a východní Evropy.

2. Grant, který představuje plný nebo částečný příspěvek země střední a východní Evropy na společný projekt, bude schválen podle procedury definované v článku 9 směrnice Rady 3906/89 a dohodnut s dotýcnou přijímací zemí pomocí finančního memoranda.

ČLÁNEK 9

1. Komise bude poskytovat tuto pomoc v souladu s normální praxí uplatňovanou pro pomoc střední a východní Evropě, tak jak je definována ve směrnici Rady (EHS) č. 3900/89.

2. Kde to bude možné, mělo by být ustaveno společné řízení struktur za účelem usnadnění realizace programů.

ČLÁNEK 10

Při uskutečňování cílů podle článku 3 zajistí Komise koordinaci a soulad mezi pomocí v rámci PHARE a pomocí poskytovanou strukturálními fondy.

ČLÁNEK 11

Komise vypracuje každý rok zprávu o realizaci opatření na spolupráci přes hranice mezi Společenstvím a zeměmi střední a východní Evropy v uplynulém roce. Zpráva bude zaslána Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Řídící komisi PHARE.

ČLÁNEK 12

Tato směrnice vstoupí v platnost třetího dne po jejím zveřejnění v Úředním věstníku Evropských společenství.

Tato směrnice bude závazná v celku a přímo uplatnitelná ve všech členských státech.

V Bruselu dne 4. července 1994

(překlad z pramenů MH ČR)

PROHLÁŠENÍ O ZÁMĚRECH PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE v období 1995-99

v rámci víceletého indikativního programu PHARE CBC a operačních programů INTERREG II

mezi Ministerstvem hospodářství ČR a Spolkovým ministerstvem hospodářství SRN

Praha 3.května 1995

Ministerstvo hospodářství české republiky

na jedné straně

a

Spolkové ministerstvo hospodářství Spolkové republiky Německo

na druhé straně,

jako národní koordinátoři přeshraniční spolupráce,

opírajíce se o Evropskou rámcovou dohodu o přeshraniční spolupráci mezi oblastními celky z 21.května 1980

na základě Evropské dohody z 16.prosince 1991 k vytvoření asociace mezi Evropským společenstvím a jeho členy na jedné straně a Českou republikou na druhé straně

majíce na zřeteli výnos (EG) č.1628/94 Evropské Komise ze 4.července 1994 k provádění programu přeshraniční spolupráce mezi zeměmi střední a východní Evropy a členskými státy Evropské Unie v rámci programu PHARE

majíce na zřeteli sdělení Komise členským státům (94/C 180/13) z 1.července 1994 o směrnících operačních programů v rámci společné iniciativy pro rozvoj hraničních oblastí, přeshraniční spolupráci a vybrané energetické sítě (INTERREG II)

s přáním těsnější spolupráce mezi Českou republikou a Evropskou Unií, zejména v oblastech podél hranic, která může přispět k urychlení transformačního procesu v České republice a k postupné integraci České republiky do Evropské Unie a tím může vytvořit pilíř pro výstavbu systému stability v Evropě s poznáním, že Česká republika usiluje o členství v Evropské Unii a že přeshraniční spolupráce podle pojetí obou stran přispěje k dosažení tohoto cíle

SE SHODLI NÁSLEDOVNĚ:

1. Situace

Evropa překonala své rozdělení, což staví Evropské společenství před nové úkoly a vytváří nové šance.

Spolupráce překračující hranice mezi německými hraničními oblastmi a Českou republikou nabývá na významu.

Tato spolupráce má přispět k tomu, aby v regionech podél hranice mezi oběma státy byly vyrovnány rozdíly vývoje v oblasti sociální, kulturní a hospodářské i v úrovni životního prostředí a také aby průmysl, který je v restrukturalizaci, dostal impulsy pro další rozvoj.

Spolupráce překračující hranice je současně základnou pro spolupráci mezi státy, a tak přispívá k propojování zemí ve střední Evropě.

Mnohostranné vztahy území na obou stranách tradiční historické hranice nabízejí solidní základnu, na které je možno dále rozvíjet hospodářství za tržních podmínek, potlačit brzdící faktory a využít specifické přednosti důsledně k překonání vzniklých rozvojových deficitů a nevýhod, vyplývajících z periferní polohy.

V celém území podél hranic na české straně se projevují nedostatky v oblasti infrastruktury. To se týká zejména odkanalizování a čištění odpadních vod, zásobování kvalitní pitnou vodou, teplem a ekologicky čistými energiemi (zemní plyn, elektrická energie), nedos-

tatečné telefonní sítě a kapacit silniční a železniční sítě spojující Českou republiku a Spolkovou republiku Německo..

2. Záměry

2.1 Obecná hlediska

Hlavními záměry plánované přeshraniční spolupráce jsou:

- Podpořit spolupráci mezi německými a českými oblastmi podél společné hranice a podpořit tak překonání specifických problémů rozvoje a odstranění rozdílnosti úrovně rozvoje, měřené ve vztahu k příslušnému národnímu hospodářství i k Evropské Unii v zájmu místního obyvatelstva a řešení širších problémů životního prostředí.
- Podněty vzniku a rozvoje sítí pro spolupráci na obou stranách hranice a zřízení spojů mezi těmito sítěmi a širšími sítěmi Evropské Unie.
- Rozvoj přeshraniční spolupráce nechce jen pomoci dotyčným územím, ale také podpořit rozvoj země jako celku ve smyslu strategie zaujaté Evropskou radou v Essenu pro podporu přiblížení České republiky k Evropské Unii.

2.2 Specifická hlediska

Nové německé země a české hraniční oblasti prožívají hluboké sociální a hospodářské změny v procesu přechodu k demokracii a tržnímu hospodářství. Změna politických a hospodářských systémů způsobila výrazný vzrůst činností překračující hranice.

Stav infrastruktur - vyvolaný nedostatkem investičních prostředků věnovaných infrastruktuře se stává omezujícím faktorem rozvoje těchto oblastí v nových politických a sociálních podmínkách.

Z tohoto důvodu by měla být na národní a regionální úrovni učiněna významná opatření tyto problémy překonat a zříditi chybějící vazby mezi regiony na obou stranách hranice. Odstranění nejdůležitějších překážek se stane nejen podnětem pro regionální rozvoj a jeho urychlení, ale podpoří také integraci České republiky do Evropské Unie.

Nejdůležitější úkoly v této souvislosti jsou:

- rozvoj výkonných dopravních spojení (dráhy, silnice, vzdušné spoje), které spojují hraniční oblasti a posilují jejich orientaci ve směru do západní Evropy
- stavba a obnovení hraničních přechodů (pasové a celní odbavení pro osobní a nákladní přepravu v mnohem větším rozsahu než doposud) a též doplňující infrastruktury
- stavby pro zlepšení životního prostředí s výrazným vlivem přesahujícím hranice zejména vzhledem k vysokému stupni znečištění vody a vzduchu v těchto oblastech. Při těžbě surovin i průmyslové a zemědělské výrobě byl v minulosti brán jen malý zřetel na škody v životním prostředí. Zejména zlepšení soustav

- zásobování vodou a čištění odpadních vod zvýší v celé oblasti podél hranic přitažlivost území pro nové hospodářské činnosti včetně cizineckého ruchu
- stimulace hospodářského růstu zřízením různých center, která podporují i sledují hospodářský rozvoj na obou stranách včetně spolupráce překračující hranice, podporují zakládání společných podniků, zřizování společných průmyslových a živnostenských parků, přenos technologií pře hranice atd.
- společná opatření, která jsou zaměřena na přeměnu kvalifikace obyvatelstva, potřebnou pro restrukturalizaci
- rozvoj venkova, překračující hranice a opatření zaměřená na modernizaci a diversifikaci zemědělských struktur

Pozornost by měla být věnována opatřením, která jsou plánována v těsné spolupráci s regionálními a místními úřady v území podél hranic, zaměřená na zřízení a rozvoj společných řídicích struktur, které rozšiřují a prohlubují přeshraniční spolupráci mezi veřejnými a poloveřejnými agenturami a neziskovými organizacemi.

2.3 Tomuto prohlášení podléhají následující opatření přeshraniční spolupráce:

- koordinace a provádění aktivit v rámci českého programu přeshraniční spolupráce na základě programu PHARE (PHARE - přeshraniční spolupráce) a také příslušných opatření německých operativních programů INTERREG II
- akce s přeshraničním účinkem, které byly dohodnuty mezi oběma zeměmi, mají přínos v rozvoji infrastruktury v území podél hranic, ulehčují spolupráci v rámci Evropské unie a pro které úroveň financování INTERREG II není dostatečná (spolkový rozpočet)
- tento program může také zahrnovat akce, které doplňují opatření financovaná v rámci strukturálních fondů jiných opatření Evropské unie, jako např. ECOS, OUVERTURE. Vybavení prostředky může také obsahovat zdroje z jiných členských států Evropské unie, mezinárodních finančních institucí a ostatních soukromých a veřejných zdrojů.

2.4 Rozhodnutí týkající se jednotlivých akcí probíhá podle řízení stanoveného pravidly PHARE výnosu (EWG) Rady č.3906/89 (pro PHARE/CBC), případně výnosu (EWG) Rady č.2081/93 o úkolech a efektivitě strukturálních fondů (pro INTERREG II).

2.5 Finanční částky pro jednotlivé priority a opatření dohodnuté v tomto prohlášení o záměrech jsou orientační. Mohou být dohodou obou partnerů nebo rozhodnutím společného výboru pozměněny.

3. Priority rozvoje a druhy opatření

3.1 Zlepšení infrastruktury v následujících oblastech:

Pro českou stranu je zlepšení infrastruktury prvořadou záležitostí. Proto by se také prostředky PHARE CBC měly koncentrovat na následující oblasti:

3.1.1 Doprava

- zlepšení dopravních systémů (hraničních přechodů, silnic a železnic, služeb přesahujících hranice..)

3.1.2 Technická infrastruktura

- investice do sítí pro zásobení vodou (včetně opatření pro ochranu území určených k zásobení vodou, přesahujících hranice), plynem, elektřinou
- sítě telekomunikačních a informačních systémů
- obnova historických budov a památek

3.1.3 Životní prostředí

- investice do staveb na odvedení a čištění odpadních vod, zlepšení kvality ovzduší a zneškodnění odpadů (včetně úpravy znečištěné půdy)
- ochrana proti nebezpečí způsobenému průmyslem, ochrana civilního obyvatelstva
- ochrana nebo zřizování chráněných přírodních oblastí překračujících hranice včetně opatření pro cestovní ruch neohrožující životní prostředí

Financování opatření na německé straně se může uskutečňovat v rámci operačního programu INTERREG II, a to pro projekty spadající do kompetence spolkových zemí. Při akcích v kompetenci spolkové vlády může být navíc bráno v potaz financování ze spolkového rozpočtu nebo jiných národních prostředků.

3.2 Zlepšení spolupráce v následujících oblastech

Obě strany mají velký zájem o rozvinutí spolupráce i v dalších oblastech.

3.2.1 Socioekonomický rozvoj

- investiční podpora a zajištění služeb pro malé a střední podniky a řemesla
- rozvoj přeshraniční spolupráce mezi malými a středními podniky
- zlepšení obchodních styků, podpora přeshraničních obchodních organizací
- zlepšení infrastruktury pro potřeby cestovního ruchu pro zvětšení atraktivity území podél hranic
- podněty pro přeshraniční turistiku a cizinecký ruch, jako zdroj příjmu zejména ve venkovských oblastech
- předávání technologie přes hranice, pomoc při inovaci výrobních procesů a výrobků, zejména pro malé a střední podniky
- přeshraniční spolupráce ve zdravotnictví

3.2.2 Lidské zdroje (vzdělávání, odborné vzdělávání, zajištění zaměstnanosti)

- společná vzdělávací a kvalifikační opatření
- vytvoření a plnění společných směrnic pro obecné a odborné vzdělávání včetně vícejazyčných školních učebnic v rámci vnitrostátních právních předpisů
- rozvoj společných struktur pro vědu a výzkum, společný výzkum
- vytvoření sítí spolupráce mezi obdobnými institucemi, provádění pilotních projektů
- speciální opatření pro překonání problémů vznikajících z rozdílnosti jazyků, administrativních postupů a právních systémů

- přeshraniční kulturní spolupráce

3.2.3 Rozvoj venkova a zemědělství

- přeshraniční rozvoj venkova
- diversifikace zemědělské činnosti (zejména rozvojem a podporou cestovního ruchu)
- spolupráce v zalesňování, ekologická obnova lesa
- společné marketingové strategie

3.2.4 Management

- management programu
- studie a regionální rozvojové programy, vyhodnocování, podpora regionálních struktur
- vývoj společných marketingových strategií pro tyto oblasti
- studie koordinovaného rozvoje na obou stranách hranice

4. Finanční prostředky

Výše finančních prostředků, které jsou k dispozici, se řídí:

- ☐ v případě PHARE/CBC podle ročních rozhodnutí o rozpočtu a vybavení této části rozpočtu prostředky a částkami připadající na Českou republiku
- ☐ v případě INTERREG II podle prostředků operačních programů připadajících na dotyčné oblasti do roku 1999.

Rozdělení prostředků na jednotlivé prioritní oblasti spolupráce je uvedeno v indikativním Finančním přehledu, jenž je přílohou tohoto prohlášení.

5. Společný programový a monitorovací výbor

5.1 Složení

Obě strany vytvoří společný programový a monitorovací výbor dále výbor.

Společnými předsedy jsou:

na české straně ředitel odboru regionální politiky

Ministerstva hospodářství ČR

na německé straně vedoucí odboru strukturální politiky

Spolkového ministerstva hospodářství SRN

Společní předsedové určují složení výboru pro svoji část, která by měla sestávat ze zástupců regionálních a místních úřadů. Mohou vytvářet speciální pracovní skupiny, jejichž práce se zúčastní zástupci lokálních a regionálních úřadů, zástupci příslušných ministerstev a také dalších českých a německých institucí.

Evropská komise bude na zasedáních zastoupena příslušnými generálními ředitelstvími. Zástupci Evropské komise dbají o soulad navržených opatření a projektů s požadavky Evropské unie, aby tak m.j. zajistili jejich předložení a podporu v řídicím výboru PHARE. Jiní oficiální zástupci a odborníci včetně zástupců mezinárodních institucí i místních a regionálních úřadů se mohou zúčastnit zasedání výboru na základě pozvání obou společných předsedů.

5.2 Pravomoc a příslušnost výboru

V rámci své činnosti bude výbor sledovat rozvojové potřeby, navrhopvat vhodná opatření i projekty a také vyhodnocovat stav realizace přijatých programů přeshraniční spolupráce v rámci programu PHARE a operačního programu INTERREG II, které tomuto prohlášení podléhají.

Výbor, který rozhoduje na základě dohody, by měl především

- a) zaujímat stanoviska k cílům, prioritám a příslušným opatřením, které mají být navrženy k zařazení do víceletého indikativního programu přeshraniční spolupráce v rámci programu PHARE, nebo v rámci operačního programu INTERREG II realizovaný
- b) určovat konkrétní projekty
- c) přijímat zprávy o průběhu a hodnocení potvrzených programů a jejich částí
- d) předávat stanovisko k navrženým změnám
 - pokud se tyto týkají operačního programu INTERREG II - příslušnému výboru podle podmínek příslušných výnosů strukturálních fondů
 - k otázkám, týkajícím se víceletého indikativního programu přeshraniční spolupráce PHARE - příslušným úřadům podle výnosu pro PHARE
- e) podněcovat, podporovat a dozorovat činnosti, které podporují přeshraniční spolupráci v blízkosti hranic a zefektivňují současné i budoucí programy.

5.3 Místo a četnost zasedání

Pravidelná zasedání výboru by se měla konat každých šest měsíců.

Vyjímečná zasedání mohou být svolána v průběhu přípravy programů nebo při vážných problémech při realizaci. Tato zasedání mohou být svolána kdykoliv podle dohody obou předsedů, nebo jednou ročně podle přání jednoho z nich nebo přání Evropské komise.

Místo zasedání bude stanoveno na základě dohody obou předsedů.

Vyjímečná zasedání, svolaná podle přání Evropské komise, se mohou konat v Bruselu.

5.4 Sekretariáty

Práce výboru je organizována a podporována sekretariáty obou společných předsedů.

Sekretariáty jsou odpovědné za přípravu zpráv, programu jednání a zápisů z jednání výboru. Všechny podklady pro řádná zasedání společného výboru budou rozesílány nejméně 10 pracovních dní před zasedáním.

Technická pomoc pro výbor včetně tlumočnické a překladatelské činnosti může být hrazena z prostředků programu pro přeshraniční spolupráci v rámci programů PHARE i INTERREG II.

Zprávy oficiálního charakteru budou zpracovány v češtině, němčině i angličtině. Forma a obsah těchto zpráv budou stanoveny ve spolupráci s Evropskou komisí tak, aby odpovídaly požadavkům PHARE a INTERREG II.

Za Ministerstvo hospodářství ČR

Ing. arch. Menci

Za Spolkové ministerstvo hospodářství SRN

Dr.Schütterle

Praha, 3.května 1995

(překlad z pramenů MH ČR)

PODMÍNKY FINANCOVÁNÍ Z PHARE CBC

1. Co zahrnuje pomoc Phare

Ve smyslu článku 6 směrnice Komise (ES) č. 1628/94, je příspěvek Společenství poskytován v zásadě jako grant (dotace). To se ovšem týká pouze projektů, kde je investorem obec či nezisková organizace.

Pokud jde o projekty obchodních společností, jejichž podporou by došlo ke zlepšení hospodářského výsledku této společnosti, je v těchto případech pomoc poskytována v zásadě pouze ve formě návratné a zvýhodněné půjčky. Česká strana tyto případy podpory soukromého sektoru připouštět nebude - konkrétně lze uvést příklad akce Kyslíková delignifikace Štětí z programu CBC 1994, která byla vyřazena z výběru akcí na poslední chvíli právě proto, že investorem byla obchodní společnost (SEPAP Štětí a.s.). Tento postup se netýká těch obchodních společností, jejichž majoritním podílníkem jsou např. obce či stát (např. v oblasti vodního hospodářství Severočeská vodárenská a.s. a další).

Pomoc může zahrnovat výdaje na dovoz a místní výdaje potřebné k uskutečnění projektu. Z financování jsou ovšem vyloučeny daně, cla a poplatky a dále koupě majetku (čl.6 odst.2 směrnice). Z výše uvedeného je např. zřejmé, že daň z přidané hodnoty nemůže být předmětem podpory.

2. Výše příspěvku a doba financování

Ve smyslu článku 8 odst.2 směrnice může podpora ve formě grantu představovat plný (100%) nebo částečný příspěvek České republiky na realizaci konkrétního projektu. Z toho vyplývá, že není obecně předurčena úroveň spolufinancování projektu ze strany českých orgánů. Na druhé straně se ovšem doporučuje ze strany Komise ES, aby příspěvek přijímací strany byl v průměru 25%, což odpovídá proporcím spolufinancování mezi národními příspěvky a příspěvky programu INTERREG v rámci EU. Pro informaci, v programu CBC 1994 z celkového počtu 6 akcí činil příspěvek z programu Phare ve čtyřech případech okolo 75%, v jednom případě cca 90% a u poslední akce pak 95% (při započtení všech etap výstavby pak jen 42%).

Doba financování projektů v rámci ročního programu je zpravidla tříletá a je stanovena závazně v rámci Finančního memoranda. Tak např. v rámci programu CBC 1994, kde byl Finanční návrh schválen Řídící komisí

Phare 13.7.1994 a Finanční memorandum podepsáno 28.9.1994, je doba trvání programu (a tím i financování projektů) stanovena do 31.7.1997. Tato lhůta může být prodloužena, pokud o to česká strana požádá a svůj návrh patřičně zdůvodní (aspoň 3 měsíce před ukončením doby trvání programu). Z výše uvedeného vyplývá, že navrhované projekty by měly mít dobu realizace 1-3 roky, nikoliv delší (v tomto případě lze však realizaci rozdělit na ucelené etapy apod.). Doba, po kterou bude možno financovat vybrané projekty z programu CBC 1996 lze odhadovat zhruba v rozmezí 4.čtvrtletí 1996 (přínejlepším - viz dále) až 3. čtvrtletí 1999.

3. realizace projektů

Pro objednatele (investory) je podstatná skutečnost, že projekt, který má být financovaný z programu Phare může být zahájen teprve tehdy, když jsou splněny předepsané náležitosti z hlediska výběrového řízení a přípravy kontraktů. V žádném případě nelze proto ze strany objednavatelů (Investorů) navrhovat akce, které jsou již rozestavěné nebo které mají již dodavatelské vztahy uzavřené. Lze ovšem u rozestavěné akce navrhnout k zařazení dílčí etapu stavby, která tyto náležitosti ještě nemá uzavřeny.

Vždy, když se na spolufinancování projektu bude podílet česká strana (obec, státní rozpočet, soukromé zdroje aj.) musí být v kontraktech jasně odlišeno, čeho se bude týkat financování ze zdrojů Phare a co konkrétně bude financovat česká strana (to se týká i případů, kdy podíl české strany bude navrhován pouze ve výši např. 10%).

Pokud jde o výběrové řízení na výběr zhotovitele stavby, na dodávky zařízení apod., musí být veřejné. Konání nabídkových řízení musí být veřejně oznámeno podle běžné praxe v ČR, a to v českém jazyce a v jednom z jazyků EU. Při zajišťování dodávek v hodnotě nad 300 tis.ECU se používá otevřené nabídkové řízení, na kterém se mohou podílet dodavatelé ze zemí EU a účastnických zemí Phare, tedy i z ČR, a to na základě rovných podmínek. Oznámení o nabídkovém řízení musí být rovněž uveřejněno v části "C" nebo dodatku "S" úředního listu EU (EC Official Journal) ve všech úředních jazycích EU. **Dodávky v hodnotě do 50tis.ECU** mohou být dle podmínek EU nakupovány místně na základě konzultací s minimálně třemi dodavateli. Při hodnotě dodávek **mezi 50 až 300tis.ECU** mohou být

dodávky provedeny na základě místní výzvy k tendru. V případě nákupu služeb v hodnotě **nad 50tis.ECU** se používá omezené nabídkové řízení, při hodnotě **služeb do 50tis.ECU** může být kontrakt podepsán na základě vzájemné dohody odsouhlasené Delegaturou Evropské unie v Praze.

Dokumenty pro tendrové řízení musí být ve dle češtiny vypracovány i v jednom z jazyků EU. Doba pro přijímání nabídek od jejich uveřejnění nesmí být kratší než 6 týdnů.

Realizace programu bude založena na tzv. Programu práce (Work Programme) a plánech plateb, které jsou schvalovány EU a představují základní dokument pro realizaci projektů. Pracovní programy obsahují detailní postup při uskutečňování jednotlivých kroků tendrového řízení.

Při realizaci projektů bude MH ČR (Implementing Authority) delegovat část své odpovědnosti na objednavatele, investory (Contracting Authorities), kteří budou na základě smlouvy s PMU CBC odpovědní za přípravu kontraktů, dohled nad pracemi a za návrhy plateb.

K tendrovému řízení u vybraných projektů může být podle pravidel komise ES přistoupeno až po odsouhlasení Finančního návrhu. V případě programu CBC 1994 (kdy byl finanční návrh projednán 13.7.1994 a Finanční memorandum podepsáno 28.9.1994) bylo nebo tendrové řízení zahájeno u šesti vybraných projektů v rozmezí srpen 1994 až květen 1995, a zahájení prací (zahájení stavby) je plánováno zatím v rozmezí listopad 1994 až srpen 1995. Z toho lze odvodit pro program CBC 1996 základní časovou rovnici: "půjde o projekty, u nichž by se tendrové řízení mělo zahajovat od července 1996, zahájení staveb by mohlo spadat do horizontu 4.čtvrtletí 1996 - 1.pololetí 1997 a dokončení projektů pak do konce 1.pololetí 1999 (uvedené termíny nutno brát pouze jako orientační).

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je nezbytné, aby projekt, navrhovaný k zařazení do programu CBC 1996, měl ve fázi konečného výběru (to je cca březen 1996) vydané právoplatné územní rozhodnutí a dokončenou či před dokončením projektovou dokumentaci stavby (to se samozřejmě netýká projektů, kde územní rozhodnutí není vyžadováno).

Zpracováno podle informací MH ČR pro program PHARE CBC 1995

Přehled členů ER Nisa

Okres

Česká Lípa

Cvikov
Česká Lípa
Blíževedly
Brniště
Dubnice
Doksy
Jablonné v Podj.
Kamenický Šenov
Kravaře v Čechách
Krompach
Kunratice u Cvik.
Nový Oldřichov
Mimoň
Mařenice
Nový Bor
Okrouhlá
Polevsko
Skalice u České L.
Sloup v Čechách
Sosnová
Stráž pod Ralskem
Stvolínky
Zahrádky u Č. L.
Zákupy
OkÚ Česká Lípa

Okres Děčín - Šluknovsko

Horní Podluží
Chřibská
Dolní Podluží
Dolní Poustevna
Doubice
Jiřetín pod Jedl.
Jiřínkov
Kránská Lípa
Lipová u Šluknova
Lobendava
Rumburk
Rybniště
Staré Křečany
Šluknov
Varnsdorf
OkÚ Děčín

Okres Jablonec n.N.

Albrechtice v J.h.
Bedřichov
Desná
Jablonce n.N.
Janov nad Nisou
Jílové u Držkova
Josefův Důl
Košerov
Lišný
Loučnice
Lučany nad Nisou
Maršovice
Plavý
Radčice
Rádlo
Rychnov u J.n/N
Smržovka
Velké Hamry

Vlastiboř
Tanvald
Zlatá Olešnice
OkÚ Jablonec n.N.

Okres Liberec

Bílá
Bílý Kostel
Bulovka
Cetenov
Černousy
Český Dub
Čtverín
Frýdlant
Habartice
Hejnice
Heřmanice
Hlavič
Hodkovice n.M.
Horní Řasnice
Hrádek nad Nisou
Chotyně
Chrastava
Kobyly
Krásný Les
Kryštofovo Údolí
Křižany
Lázně Libverda
Liberec
Mníšek
Nová Ves
Nové Město p.S.
Oldřichov v Hájích
Osečná
Paceřice
Pertoltice
Pěnčín
Proseč p. Ještědem
Příšovice
Radimovice
Rynoltice
Soběslavice
Stráž nad Nisou
Svijanský Újezd
Sychrov
Višňová u Frýdlantu
Všelibice
Žďárek
Šimonovice
OkÚ Liberec

Okres Semily

Bozkov
Harrachov
Hrubá Skála
Karlovice
Mírová p. Kozák.
Ohrazenice
Paseky n. Jizerou
Rokytnice n.J.
Semily
Turnov
Záhoví
OkÚ Semily

Zvláštní člen:

OHK Liberec

Názory na euroregiony

Václav Klaus, předseda vlády ČR

(otázka redaktora) Jste skeptický vůči euroregionům. Proč?

"Nejsem skeptický vůči euroregionům, ale vůči tomu, abychom pod heslem regionalizace Evropy vstupovali do Evropy jednotlivými regiony a nikoli Českou republikou jako celkem. V tom spočívá moje skepse. Myslím, že budoucí Evropa bude Evropou Francouzů, Čechů, Němců, Italů, Poláků a ne Evropou Sasů, Bádensko-Würtemberčanů, Alsasanů, Lotřinců, Bretonců, Provensálců, Jihočechů, Severomoraváků. Díky tomu si myslím, že dřívější úsilí vytvářet regionální spolupráci přes hranice nemá logiku a skýtá v sobě určitá nebezpečí..."

...Sny o odepsání států a regionalizaci Evropy na nižší jednotky, které by byly brány jako stavební kameny evropské považují (pozn. red.: tři franc. politici Balladur, Chirac, Pasqua) za chiméru. John Major říká doslova totéž. Takže v tomto širším kontextu je třeba vidět otázku euroregionů. Proti tomu, aby Domažlice a Furth im Wald měly co nejlepší, co nejužší spolupráci, nemám samozřejmě nejmenších námitek".

Lidové noviny, 30. září 1994

Jiří Grauša, velvyslanec ČR v SRN

(otázka redaktora) Co si myslíte o významu euroregionů? V Čechách slyšíme, že se často dělá euroregion z něčeho, co je docela obyčejné česko-německé pohraničí.

"Euroregion je jasný technický termín. Jde o evropskou kooperaci. Financovanou z Bruselu, a ne z Bonnu nebo z Paříže. Všechno, co nás navzájem přibližuje, je dobré. Euroregion je to, nač se pracně žebra v Bruselu. Čím víc dostaneme, tím lépe. Platí se tu určitě infrastruktury, které přesahují dané hranice a směřují k integrální bázi Evropy. Je euroregion německo-holandský, německo-dánský, trojúhelník sasko-česko-slezský. Nehledíme za tím pokus nahodávání. Kdo koho nahodává? Pojďme nahodávat my je. Strčme nohu do dveří, až budeme se-dět ve všech správních radách, nebudeme se bát. Narovnáme se".

Lidové noviny, 24. června 1995

Klaus Kinkel, ministr zahraničí SRN

"...V obchodu a investicích je Německo nejdůležitějším českým partnerem. Aby bylo možno využít potenciál, který je k dispozici, je třeba dále rozšířit dopravní spojení a komunikace. Spolková vláda se o to výrazně zasazuje. Zvláštní váhu přikládáme spolupráci přesahující hranice. Úlevy v malém pohraničním styku a spolupráce v rámci Euroregionů jsou důležitou pomocí pro oživení déle než čtyřicet let rozdělených kulturních a hospodářských vztahů. Jsou to základní stavební kameny společné Evropy, které kladou občané na obou stranách hranic..."

MFDnes, 30. září 1994

Petr Pithart, bývalý předseda vlády ČR

"...Smyslem euroregionů bylo a je vytvořit na určitých územích podél hranic tak privilegované propustný režim, tak intenzivní vzájemné kontakty ve všech sférách života, aby hranice posléze přestala být vnímána jako cosi oddělujícího, nýbrž naopak, aby mohla být prožívána paradoxně jako to, co přibližuje, přitahuje. Co spojuje. Stát-ní hranice tak ve všedním dni statisíců ztrácejí hrozivou kontrastnost a stávají se pouhou, myšlenou čarou. Nic na tom nemění, že pro řadu státních orgánů hranice platí bez jakékoli relativizace. Jestli tu vypomáhají prostředky navíc z několika evropských fondů, pak nikoli proto, aby se jimi vyrovnávaly rozdíly, ale proto, že je v zá-jmu celé sjednocující se Evropy, totiž evropského míru, aby veškeré kontakty přes hranice euroregionů byly a-lepoň tak snadné a tak výhodné jako kontakty uvnitř států (hraniční přechody a režim na nich, telekomunikace, podmínky pro přímé kontakty producentů a obchodníků, dostupnost škol na obou stranách hranic a tak dále a podobně).

...Řekl bych, že euroregiony jsou jedním z nejšťastnějších, nejvelkorysejších - připouštím, že zároveň nejnekon-venčnějších - vynálezů poválečné Evropy. Jsou praktičtějšími příslibem míru než smlouvy, uzavírané slavnostně jednou za čas státy: zde každý den desetitisíce lidí mlčky parafráží zcela nesamozřejmě zjištění, že na druhé straně hranic žijí lidé podobní nám..."

Lidové noviny, 6. května 1994

Evropská charta hraničních a hranice přesahujících regionů

Cílem hranic přesahující spolupráce v euroregionech je odstranění překážek a rozdělovacích faktorů v těchto regionech, konečně i překonání hranice popř. pokles jejího významu až ke správní hranici. V pokračující evropské integraci a rozvíjející se hospodářské spolupráci musí také lidé v pohraničních oblastech moci požadovat své právo na rovnocenné životní podmínky v této nové Evropě. "Lidskou tvář" evropské politiky lze nejlépe dokázat tam, kde je vůle ke spolupráci životně důležitá a praktikována: v pohraničních regionech. Zde musí pokračovat odstraňování bariér a musí se změnit život "zady k druhému" v soužití "čelem k druhému".

Nikde jinde jako v pohraničních regionech sousedních zemí není pro každého tak viditelná nutnost překonat o-mezující národní státní pravidla (směrnice). To, co je pro "vnitrozemského" člověka často pouze "evropskou teorií", znamená pro občana žijícího v pohraniční oblasti každodenní praktickou zkušenost. On musí trpět následky hranice a přeje si tedy odstranění důvodů vzniku jeho problémů. Ochota občanů, obcí a regionů hledat společné hranice přesahující řešení neobsahuje úmysl narušit suverenitu státu. Mají být překonány pouze "jizvy historie", obyvatelstvu má být umožněna lepší spolupráce ve všech oblastech života uskutečněna myšlenka "Evropa občanů".

nové znění, zasedání Asociace hraničních evropských regionů, Terst, listopad 1994

EUROREGION NISA, informační občasník české části, vydal sekretariát ERN v Liberci, nákladem 350 výtisků, určeno pro vnitřní potřebu, ADRESA: Euroregion Nisa, Nám. Dr. E. Beneše 26, 460 73 Liberec, tel.: 048-5244 541, tel/fax: 048-5244 540

EUROREGION NISA

Popis projektu pro program PHARE CBC / INTERREG II

1. Název projektu

2. Lokalizace projektu

3. Stručný popis projektu

(v případě nutnosti použijte list A4);

popis projektu doplňte mapkou formátu A4

4. Rozpočtové náklady projektu (RN)

PHARE CBC:	mil.Kč, tj.mil.ECU, tj.%
(požadovaný příspěvek)	
vlastní podíl:	mil.Kč, tj.mil.ECU, tj.%
jiné (INTERREG II atd.)	, tj.mil.ECU, tj.%
	, tj.mil.ECU, tj.%
Celkem:	mil.Kč, tj.mil.ECU, tj. 100 %

5. Vztah mezi projektem a jinými programy

Existuje nějaká vazba na ostatní programy PHARE, jiné mezinárodní programy, bilaterální pomoc, národní programy apod.?

Existuje spolupráce přes hranice při přípravě projektu? Jestliže ano, uveďte níže s kým.

Název instituce:

Adresa:

Kontaktní osoba:

tel./fax.:

Jedná se o společný projekt (s německou stranou ve smyslu článku 4 odst.1 směrnice Komise ES č.1628/94)?

6. Všeobecné cíle projektu

např. zlepšit dopravní spojení, snížit znečištění vodních toků aj.

Jaký má projekt hranice přesahující dopad, význam:

7. Specifické a kvantitativní cíle projektu

např. snížení emisí SO₂ o 1700 t/rok, garantování úrovně BSK₅ ve vodním roztoku ve výši 21 mg/l apod.

8. Plánovaná realizace projektu

Zahájení realizace projektu (měsíc a rok):

Ukončení realizace projektu:

Datum vydání územního rozhodnutí:

(pokud již bylo vydáno, nutno přiložit jeho kopii; upozornění: pokud projekt nebude mít v době výběru projektů do programu CBC 1995 územní rozhodnutí, bude automaticky vyřazen z výběru; toto se netýká projektů, kde územní rozhodnutí není zapotřebí)

9. Objednavatel (investor) projektu

název organizace:

adresa:

kontaktní osoba:

tel/fax:

10. Očekávaný dopad akce na životní prostředí

Uveďte pozitivní i negativní vliv projektu na životní prostředí

11. Předpokládaná doba návratnosti projektu

12. Očekávaná rizika

např. problémy s územním řízením, s pozemky, s vlastním podílem

Datum:

Razítko:

Podpis statutárního zástupce:.....